

HÖRÐUR EINARSSON

Seljugerði 9 - 108 Reykjavík

Sími 568 4969

Netfang: hordur@rocketmail.com

Reykjavík, 13. febrúar 2015

Skipulagsstofnun
Laugavegi 166
105 Reykjavík

Tölvupóstfang: landsskipulag@skipulagsstofnun.is

Efni: Tillaga að landsskipulagsstefnu 2015-2026. Athugasemdir.

Á þessu stigi gerir undirritaður eftирgreindar athugasemdir við framkomna tillögu Skipulagsstofnunar að landsskipulagsstefnu 2015-2026 ásamt umhverfismati.

1. Tillagan ber þess glögg merki, að aðalmarkmið tilskipunar 2001/42/EB um mat á áhrifum tiltekinna skipulags- og framkvæmdaáætlana á umhverfið, „víðtæk umhverfisvernd“, (1. grein tilskipunarinnar), hefur ekki skilað sér sér inn í markmiðsákvæði laga nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana. „Umhverfismat Landsskipulagsstefnu 2015–2026 er í [sic!] unnið í samræmi við lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Tilgangur umhverfismatsins er að tryggja eftir fóngum að sjónarmið sjálfbærni séu lögð til grundvallar við mótnun stefnunnar.“ Þetta segir í tillöggunni sjálfri um vinnslu umhverfismatsins (bls. 87). Þetta markmið er ekki nægilega víðfemt, eftir því sem ber að túlka lögin um umhverfismat áætlana að teknu tilliti til tilskipunar 2001/42/EB og dómaframkvæmdar.¹ „Víðtæk umhverfisvernd“ er miklu víðfemara hugtak en „sjálfbærni“. Sjónarmið um sjálfbærni eru vissulega mjög þýðingarmikil umhverfissjónarmið, en ná ekki til allra þeirra sjónarmiða, sem hafa ber í huga við umhverfismat áætlana. Sjálfbærni getur haldizt, þó að farið sé gegn öðrum markmiðum víðtækrar umhverfisverndar, svo sem varðveislu landslagsheilda og annars landslags, þ. á m. óbyggða, náttúruímyndar, upplifunar af umhverfi o. fl. Tillagan er því ekki unnin með hliðsjón af þeim heildarsjónarmiðum, sem hafa ber í huga – og efni hennar ber þess því miður slæm merki.

2. Verst koma þessi merki fram í kafla tillögunnar, sem fjallar um skipulag miðhálendis Íslands. Í því sambandi er það sérlega aðfinnsluvert, að því er algerlega sleppt að taka til umhverfismats þann valkost að vernda miðhálendið í heild sinni á forsendum náttúrunnar og víðtækrar umhverfisverndar, til dæmis með stofnun þjóðgarðs þar. Í ferli málsins kom fram, að meðal almennings er sterkur vilji til þess, að miðhálendið verði varðveitt með þeim hætti. Þrátt fyrir það tók Skipulagsstofnun og þeir aðkeyptu „faghópar“, sem umhverfis- og auðlindaráðuneytið virðist hafa skaffað til þess að vinna vinnu stofnunarinnar að miklu leyti, þennan kost ekki einu

¹ Sjá til dæmis dómi ESB-dómstólsins í máli C-567/10 *Inter-Environnement Bruxelles*, 30. málgrein.

sinni til álita. Skipulagsstofnun brást þess vegna skyldu sinni til þess að taka til skoðunar „eðlilega valkosti“, (e. “reasonable alternatives”), sbr. 1. málsgrein 5. greinar tilskipunar 2001/42/EB. Stofnunin brást líka sjálfri sér og almenningi með því að standa ekki vörð um faglegt sjálfstæði sitt og löglega framkvæmd umhverfismats.

3. Umhverfismatið er þannig úr garði gert, að það veitir engan veginn þær upplýsingar, sem skylt er samkvæmt lögum nr. 105/2006, einkum 6. grein, og tilskipun 2001/42/EB, einkum 5. grein og I. viðauka. Til dæmis er maður engu nær um það eftir lesturinn, hvers vegna gerðar eru þær tillögur um skipulag miðhálendisins, sem gerðar eru, en ekki einhverjar aðrar tillögur. Þá eru engar skýringar gefnar á því, hvers vegna ekki eru gerðar tillögur um víðtækari umhverfisvernd miðhálendisins en raun ber vitni.
4. Loks vísa ég til bréfs míns til Skipulagsstofnunar dags. 8. september 2014, sem líta ber á sem hluta af athugasemdum þessum.

Virðingarfyllst,

Hörður Einarsson